

16.06.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**16 Haziran 2023
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

16 Haziran 2023 Cuma

YASAMA BÖLÜMÜ

TBMM KARARLARI

1373 Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çalışma Süresinin Uzatılmasına İlişkin Karar

1374 Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı Üyelikleri İçin Yapılan Seçime Dair Karar

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

— Emniyet Genel Müdürlüğüne Kadro İhdas Edilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 149)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Bazı Mal ve Hizmetlerden Ücretsiz veya İndirimli Olarak Faydalanacakların Tespitine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 7315)

— 4/7/1956 Tarihli ve 6772 Sayılı Kanun Kapsamına Giren Kurumlarda Çalışan İşçilere, 2023 Yılında Verilecek İlave Tediyeinin Sürelerinin Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7316)

YÖNETMELİKLER

— Hac ve Umre Seyahatleri ile İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik

— Radyasyon Acil Durumlarının Yönetimi Hakkında Yönetmelik

— Sigorta Eksperleri Atama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 15/3/2023 Tarihli ve 2019/19839 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 27/4/2023 Tarihli ve 2018/32667 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 27/4/2023 Tarihli ve 2022/100837 Başvuru Numaralı Kararı

Tarım-ÜFE Mayıs'ta aylık yüzde 2,14 arttı

Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi (Tarım-ÜFE) Mayıs'ta aylık bazda yüzde 2,14 artarken, yıllık bazda yüzde 50,79 yükseldi.

Tarımda üretici enflasyonu Mayıs ayında yükseldi.

Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi (Tarım-ÜFE) Mayıs'ta aylık bazda yüzde 2,14 artarken, yıllık bazda yüzde 50,79 yükseldi.

Endekste, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 20,24 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 120,64 artış gerçekleşti.

Sektörlerde bir önceki aya göre, ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 1,22 artış, tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 2,01 artış ve balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde yüzde 8,95 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre çok yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 6,72 azalış, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde yüzde 2,51 artış ve tek yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 5,82 artış gerçekleşti.

Aylık Tarım-ÜFE'ye göre 2 alt grup daha düşük, 8 alt grup daha yüksek değişim gösterdi.

Bir önceki aya göre azalış gösteren alt gruplar sırasıyla, yüzde 7,68 ile canlı kümes hayvanları ve yumurtalar ve yüzde 0,08 ile diğer çiftlik hayvanları ve hayvansal

ürünler oldu. Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise yüzde 18,67 ile diğer ağaç ve çalı meyveleri ile sert kabuklu meyveler ve yüzde 10,91 ile lifli bitkiler oldu.

Yıllık Tarım-ÜFE'ye göre 3 alt grup daha düşük, 7 alt grup daha yüksek değişim gösterdi.

Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 0,87 ile lifli bitkiler ve yüzde 39,57 ile sebze ve kavun-karpuz kök ve yumrular oldu. Buna karşılık, yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 129,64 ile yağlı meyveler ve yüzde 115,00 ile çeltik oldu.

Mayıs 2023'te, endekste kapsanan 82 maddeden, 24 maddenin ortalama fiyatında azalış, 50 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti.

Guterres'ten iklim uyarısı: Felakete gidiyoruz

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Guterres, "İklim konusunda hızlı ve gözlerimiz açık bir şekilde felakete gidiyoruz. Artık uyanma ve harekete geçme zamanı." dedi. Guterres, "Petrol, gaz ve kömürü ait olduğu yerde bırakalım." diyerek yenilenebilir enerjiye yatırım çağrısı yaptı.

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres, iklim alanında önde gelen sivil toplum örgütleriyle görüşmesinin ardından New York'taki BM binasında gazetecilerle bir araya geldi.

Mevcut politikaların sürmesi halinde bu yüzyıl sonunda küresel ısınmanın 2,8 derece artacağına öngörüldüğüne dikkati çeken Guterres, "Bu da felaket anlamına gelir." ifadelerini kullandı.

Guterres, küresel ısınmanın 1,5 dereceyle sınırlandırılması için karbon emisyonunun yüzde 45 azaltılması gerektiğini belirterek, acil küresel hareket çağrısında bulundu.

İlk etapta fosil yakıt endüstrisinin harekete geçmesi gerektiğini kaydeden Guterres, ülkelerin de fosil yakıtlardan uzaklaşması gerektiğini söyledi.

Guterres, "Petrol, gaz ve kömürü ait olduğu yerde bırakalım." diyerek yenilenebilir enerjiye yatırım çağrısını yineledi.

Fosil yakıt endüstrisinin geçen sene 4 trilyon dolar kazanç elde ettiğine dikkati çeken Guterres, şirketlerin temiz enerjiye yatırım yapmasını istedi.

Guterres, "İklim konusunda hızlı ve gözlerimiz açık bir şekilde felakete gidiyoruz. Artık uyanma ve harekete geçme zamanı." ifadelerini kullandı.

TCMB'nin net uluslararası rezervlerinde toparlanma

TCMB'nin net uluslararası rezervleri, tarihi düşük seviyeden toparlanırken; -3.17 milyar dolar ile yine negatif değer aldı. Toplam rezervler ise, geçen hafta 701 milyon dolar geriledi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) net uluslararası rezervleri, veri tarihinin en düşük seviyesini görmesinin ardından geçen hafta toparlanmasına karşılık -3.17 milyar dolar ile yine negatif bir değer alırken, toplam rezervler geçen hafta 701 milyon dolar geriledi.

TL'nin dolar karşısında keskin değer yitirdiği, bankacıların TCMB dahil kamu kurumlarının döviz talebini karşılamakta eskisi kadar yoğun rol almadıklarını belirttikleri 9 Haziran'da sona eren haftada böylece TCMB'nin net rezervleri yükselmiş, brüt rezervleri ise sınırlı gerilemiş oldu.

Özellikle Mayıs ayındaki seçimlerin öncesinde oluşan yoğun döviz talebi TCMB'nin döviz rezervlerinde genle yayılan sert düşüşler yaratmış, net rezervin de eksiye dönmesine yol açmıştı.

TCMB'nin yayımladığı verilere göre 9 Haziran'da sona eren haftada net uluslararası rezervler bir önceki haftaya kıyasla 2.53 milyar dolar arttı.

TCMB'nin rezervlerdeki altının değeri aynı dönemde 252 milyon dolar azalarak 41.99 milyar dolar, brüt döviz rezervleri de 449 milyon dolar azalarak 57.79 milyar dolar oldu. Böylece bu iki kalemden oluşan toplam rezerv 701 milyon dolar geriledi.

16.06.2023

Toplam rezervler böylece bir haftalık toparlanmanın ardından tekrar düşüş kaydetmiş oldu.

Net rezervler böylece yılın başından beri geçen 23 haftanın sadece yedisinde yükseliş kaydetti. Yıl başından bu yana net rezervlerdeki toplam düşüş 30.71 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Toplam rezervlerde yıl başından bu yana kaydedilen düşüş ise 29 milyar dolar oldu.

KKM hesaplarında yeni rekor

Kur korumalı TL mevduat ve katılma hesapları, 2 trilyon 533,6 milyar TL'den 2 trilyon 576 milyar TL'ye çıkarak yeni rekorunu kırdı.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (BDDK) haftalık bülteninde yer alan bilgilere göre, kur korumalı TL mevduat ve katılma hesapları 2 trilyon 533,6 milyar TL'den 2 trilyon 576 milyar TL'ye çıktı.

Aynı haftada krediler 9 trilyon 261,5 milyar TL'den trilyon 635,2 milyar TL'ye, mevduat 10 trilyon 421,1 milyar TL'den 10 trilyon 947,3 milyar TL'ye yükseldi.

Tüketici kredileri 1 trilyon 366,3 milyar TL'den 1 trilyon 373,5 milyar TL'ye, bireysel kredi kartları 721,4 milyar TL'den 732,7 milyar TL'ye çıktı.

Takipteki alacaklar 166,1 milyar TL'den 166,5 milyar TL'ye yükseldi.

Bankacılık sektörü kredi hacmi 9,6 trilyon lira oldu

Bankacılık sektörünün kredi hacmi, geçen hafta 373 milyar 685 milyon lira artarak 9 trilyon 635 milyar 198 milyon liraya yükseldi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından yayımlanan haftalık bültene göre, sektörün kredi hacmi 9 Haziran itibarıyla 373 milyar 685 milyon lira arttı. Söz konusu dönemde toplam kredi hacmi 9 trilyon 261 milyar 513 milyon liradan 9 trilyon 635 milyar 198 milyon liraya yükseldi.

Bankacılık sektöründeki toplam mevduat (bankalararası dahil), geçen hafta 526 milyar 170 milyon lira arttı. Söz konusu haftada yüzde 5,0 artan bankacılık sektörü toplam mevduatı, 10 trilyon 947 milyar 263 milyon lira oldu.

Tüketici kredileri 1 trilyon 373 milyar 548 milyon lira oldu

Verilere göre, tüketici kredileri tutarı, 9 Haziran itibarıyla 7 milyar 287 milyon lira artışla 1 trilyon 373 milyar 548 milyon liraya yükseldi. Söz konusu kredilerin 436 milyar 147 milyon lirası konut, 80 milyar 585 milyon lirası taşıt ve 856 milyar 816 milyon lirası ihtiyaç kredilerinden oluştu.

Söz konusu dönemde taksitli ticari kredilerin tutarı 34 milyar 514 milyon lira artarak 1 trilyon 153 milyar 60 milyon liraya yükseldi. Bankaların bireysel kredi kartı alacakları da 11 milyar 233 milyon lira artarak 732 milyar 656 milyon lira oldu. Bireysel kredi kartı alacaklarının 381 milyar 97 milyon lirası taksitli, 351 milyar 559 milyon lirası taksitsiz oldu.

16.06.2023

Yasal öz kaynaklar arttı

BDDK haftalık verilerine göre, bankacılık sektöründe takipteki alacaklar, 9 Haziran itibarıyla bir önceki haftaya göre 352 milyon lira artarak 166 milyar 491 milyon liraya yükseldi. Söz konusu takipteki alacakların 144 milyar 109 milyon lirasına özel karşılık ayrıldı.

Aynı dönemde bankacılık sistemindeki yasal öz kaynaklar 3 milyar 174 milyon lira artışla 1 trilyon 914 milyar 545 milyon lira oldu.

Türkiye yeniden yabancıların markajında

PricewaterhouseCoopers (PwC) Türkiye Kıdemli Ortağı Cenk Ulu, yeni hükümetin Ortodoks politikalara dönüş sinyali vermesinin yatırımcılar tarafından olumlu karşılandığını söyledi. Yatırımcının uzun vadeli plan görmek istediğini söyleyen Cenk Ulu, “Türkiye bir süredir yatırımcıların radarına girmiş durumda. Bu ilginin sürmesini bekliyoruz” dedi.

Biröl BOZKURT

Dünyanın 152 ülkesinde 688 şehirde 328 bin çalışan ile faaliyet gösteren PricewaterhouseCoopers (PwC) Türkiye’de 1981 yılından bu yana faaliyet gösteriyor.

2 bin 600 çalışanı bulunan firma Eskişehir’de yeni bir ofis açtı. İlk aşamada 150 çalışan ile yola çıkan PwC Türkiye Eskişehir ofisinde bu sayının kısa süre içinde 300 orta ve uzun vadede 500 olması hedefleniyor. PwC Türkiye, İstanbul’dan sonraki ikinci büyük lokasyonu olan Eskişehir ofisinden Avrupa’ya hizmet ihracı da yapmayı hedefliyor.

Açılış etkinliğinde konuşan PwC Türkiye Kıdemli Ortağı Cenk Ulu, Türkiye’nin çok büyük bir yatırım potansiyeli olduğunu ve Türkiye’ye yatırımcı ilgisinin son dönemde arttığını söyledi. Türkiye’de 100 yıldır Türkiye’de olan büyük yabancı markalar olduğunu altını çizen Cenk Ulu, “Onlar Türkiye’den bir günde vazgeçmez. Türkiye’yi tanıyan firmalar mevcut yatırımlarına devam eder. Türkiye’ye yatırım ilgisi bir dönemdir var.

Çin'e alternatif arayan firmalar için Türkiye önemli bir oyuncu olarak öne çıkıyor. Türkiye'nin hem sanayi üretim kapasitesi hem lojistik altyapısı hem de bulunduğu konumu itibarıyla alternatif olma konumu oldukça güçlü" diye konuştu.

“Yatırımcı uzun vadeli plan görmek istiyor”

Yeni büyük yatırımların gelmesinin uzun sürebileceğine dikkat çeken Ulu, “Ortodoks politikalara geçmeye yönelik Bakanlar Kurulu’nu görmek yatırımcılar için pozitif bir etki yaptı ancak daha fazlasını görmek istiyor. Yatırımcılar Orta Vadeli Programda ekonomik, hukuk ve vergi düzenlemelerini görmek isteyeceklerdir.

Yatırımcı çekmek için batı bloğundaki yatırımcılara güven vermek gerekiyor. Yatırımcılar öngörülebilirliğe büyük önem veriyor, bir mevzuat değişikliğini 6 ay öncesinden görmek istiyor” diye konuştu. Türkiye’nin çok güzel bir teşvik programı olduğunun altını çizen PwC Türkiye Kıdemli Ortağı Cenk Ulu, “Türkiye’ye olan ilgi eskisine göre daha yüksek, özellikle seçimden önce ilginin arttığını görüyoruz.

Bir dönem hiç ilgi görmemiştik. Türkiye’de kimya, gıda veya ihracat yapan şirketlere yurt dışından her zaman ilgi oluyor. Türkiye’nin üretim kapasitesi çok iyi durumda, bunlara ilgi sürekli olarak var. Ancak şunu da söylemek gerekiyor, Türkiye’ye hiç gelmemiş bir markanın yeni yatırım yapması gibi bir durumu uzun süredir görünmüyor” ifadelerini kullandı.

“Türk firmalar yurt dışında büyüyor”

Türkiye’den yurt dışına açılan firmaların sayısının arttığını söyleyen Cenk Ulu, “Büyümek için firmaların yurt dışına açılması gerekiyor. 2022 yılında Türk firmaların yurt dışına yatırımları yüzde 7 büyüyerek 58 milyar dolara yükseldi. Türk firmaların yurt dışı yatırımları 2016 yılında 39 milyar dolar iken 2017 yılında bu rakam yüzde 17 büyüyerek 47 milyar dolara çıkardı. 2022 itibarıyla Türkiye’de yerleşik yatırımcıların yurt dışında toplam 2 bin 43 yatırımı bulunuyor ve bu yatırımlar 168 bin kişiye istihdam sağlıyor” diye konuştu.

Dünyada da Türkiye’de de bürokrasinin artmasının ciddi bir sıkıntı olarak görüldüğünü belirten Cenk Ulu, “Ülkelerin yaklaşımları eskisi gibi liberal değil, devletlerin müdahaleleri arttı. Sadece Türkiye’de değil dünyada da bu tarz müdahalelerin sayısı arttı. Ancak ABD’de böyle bir müdahale olduğu zaman onlar oyun kurucu olduğu için şirketler bunu stres olarak almıyor. Türkiye gibi sermaye birikimi düşük tasarrufu zayıf ülkelerde yatırımcılar öngörülebilirlik istiyor” dedi.

“OSB’ler Türkiye’nin markasıdır”

Türkiye’nin üretim kapasitesi nin çok iyi durumda olduğunu anlatan Cenk Ulu, “Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) Türkiye’nin markasıdır. Dünyaya ne ihraç ederseniz diye sorarsanız OSB kültürünü ihraç ederim. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın ilk gece

yaptığı üretim, istihdam açıklamalarına ek olarak Mehmet Şimşek'in açıklamalarının pratiğe döndüğünü ve uzun dönemli bir program görürsek o zaman yatırımcıya güven sağlar. Ancak politikalardan sapma olursa yatırımcıların kararlarını ciddi anlamda etkiler" diye konuştu.

"Çin'in geri gelmesi söz konusu değil"

Çin geri geldi gibi bir söylemin doğru olduğunu düşünmediğini ifade eden Cenk Ulu, "Çin'in geri gelmesi demek dünya politikasının ciddi anlamda değişmesi demek olur. Çin'e çok ciddi yeni yatırım yapan batılı firma yok hatta ABD'li firmalar çıkmaya başladı. Türkiye fırsatı kaçırmış değil. Teşvik belgesi sayısı son 3 yılda 30 bini geçti. Bugün OSB'lerde yer yok hatta çalışacak işçi bulamıyorsunuz. İhracatı 26 milyar dolardan 250 milyar dolarlara gelen bir Türkiye var bunu unutmamak lazım" dedi.

"Halka arzda tek amaç finansman olmamalı"

Halka arzların son dönemde finansa ulaşmanın bir yolu olarak görülmeye başlandığına dikkat çeken Cenk Ulu, "Halka arz için bekleyen çok firma var. Finansmana ulaşmanın getirdiği zorluk firmaları halka arza yönlendiriyor. Finansmana yönelik sorunlar çözülmürse halka arzı tercih eden şirket sayısı azalacaktır. Halka arzların sebebi kurumsallaşmak ve büyüme odaklı olmalı. Tek başına finansmana erişim halka arz için sebep olmamalı" ifadelerini kullandı.

3 parti Meclis'te grup kurmak için görüştü

Saadet, DEVA ve Gelecek Partisi, TBMM'de grup kurmak için görüştü.

DEVA Partisi, Gelecek Partisi ve Saadet Partisi genel başkanları, Türkiye Büyük Millet Meclisinde (TBMM) grup kurmak için görüşmelere başladı.

Alınan bilgiye göre, DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan, Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu ve Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu bugün bir görüşme gerçekleştirdi.

Görüşmede, üç partinin TBMM'de grup kurmasına ilişkin çalışmalar ele alındı.

Elektronik Seçim Sistemi Geliyor... YSK Başkanı'ndan Flaş Açıklama

Yüksek Seçim Kurulu Başkanı Ahmet Yener, Türkiye'nin elektronik seçime geçmesinin şart olduğunu belirterek, bu konuda yerel seçimlerden sonra çalışacaklarını ifade etti.

Hürriyet Gazetesi'nden Oya Armutçu'ya konuşan Yener, “Bir ya da iki seçim sonrası elektronik oylamaya belki önce yurtdışından başlarız. Seçmen sayımız daha az diye. Türkiye nihayetinde elektronik oylamaya geçecek. Kurulda, 2014’te bu konuda bir çalışma yapılmış. Yurtdışına kurul üyelerimiz siyasi parti temsilcileriyle beraber gitmiş ama bu çalışmanın devamı gelmemiş. Biz de bu konuyu düşünüyoruz” ifadelerini kullandı.

Yener, “**Bunun teknik olarak incelemesi yapılacak. Bizdeki mühendis arkadaşların da fikirlerini alıp bir rota çizeceğiz. Ama bunların hepsi yerel seçimlerden sonra. e-Devlet üzerinden de olabilir. Bu alternatiflerin hepsi incelenecek, düşünülüp değerlendirilecek. Elektronik oylamaya geçilmesi benim düşünceme göre şart. Benim şahsi kanaatim bir seçim ya da iki seçim sonrası da olsa elektronik oylamaya geçilmesinin faydalı olacaktır**” diye konuştu.

KKM'de hazıranda 150 milyar TL kur farkı yükü oluşabilir

Alaattin AKTAŞ

16 Haziran 2023 Cuma

Döviz kurunun ılımlı artışıyla birlikte düşük düzeylere inen, hatta geçen yılın kasım ve bu yılın mart ayında sıfır olan kur korumalı mevduat için bütçeden yapılan ödeme haziranla birlikte inanılmaz bir tırmanış gösterecek. Haziran ayında yalnızca bütçeden yapılması gereken kur farkı ödemesi 70-75 milyar liraya ulaşacak gibi. Bu kadarla kalsa iyi, haziran ayında kur farkı yüzünden Merkez Bankası'na da 75- 80 milyar lira arasında bir yük bineceği hesaplanıyor.

Merkez Bankası ve BDDK kur korumalı mevduata ilişkin adeta bütün verileri kararttığı için hesap yapmak, öngöründe bulunmak hiç kolay değil. Biraz olsa olsa mantığıyla hareket etmek gerekiyor. İşte bu şekilde yapılan hesaplamalar haziran için böylesine bir kur farkının gündeme gelebileceğini gösteriyor.

TL cinsi hesaplar için 70-75 milyar liranın nasıl büyük bir tutar olduğunu daha kolay anlayabilmek için şimdiye kadar yapılan aylık en yüksek ödemenin Temmuz 2022'deki 23.3 milyar lira olduğunu hatırlamak yeter. Ayrıca kur farkı olarak bütçeden geçen yılın mart ayından bu yılın mayısına kadar olan on yedi ayda toplam 97 milyar lira ödendiğini hatırlamak da...

Yani öyle görünüyor ki, yalnızca haziran ayında önceki on yedi aydaki ödemenin dörtte üçü kadar daha bir ödeme yapmak gerekecek.

Geçen yılın martından bu yılın mayısına kadarki on yedi ayda 97 milyar...

Bu yılın yalnızca haziran ayında 70-75 milyar...

Merkez Bankası'nın yalnızca haziran ayında üstlenmek durumunda kalacağı 75- 80 milyar lira da çok büyük bir tutar. Merkez Bankası KKM için geçen yılın tümünde yaklaşık 90 milyar liralık bir ödeme yapmıştı.

Tırmanışın sebebi kur artışı

Bütçeden ödenecek tutarın bir anda 70-75 milyar liraya, Merkez Bankası'na binecek yükün 75-80 milyar liraya fırlamasının en büyük nedeni kur artışı.

Bu tahminlerin detaylarını açıklamadan önce Merkez Bankası ve BDDK'nın hangi verileri gizlediğine bir kez daha vurgu yapmak isterim.

Merkez Bankası mevduatla ilgili her tür detayı haftalık olarak açıklıyor.

BDDK yine aynı şekilde mevduatla ilgili en ince detayları kamuoyuyla paylaşıyor.

Ama nedense konu kur korumalı mevduat oldu mu, kamuoyuna bir tek toplam tutar açıklanıyor, diğer veriler gizli!

Dolayısıyla KKM'de bilinmeyen çok.

Örneğin KKM'nin ne kadarı TL cinsi ve kur farkı bütçeden ödeniyor, ne kadarı dövizden dönüşümle açılmış hesaptan oluşuyor ve kur farkı Merkez Bankası'nca ödeniyor, bilmiyoruz.

Vade dağılımını bilmiyoruz.

Bütçeden her ay yapılan kur farkı ödemelerini Maliye verilerinde görebiliyoruz ama Merkez Bankası'nın ödemelerini bilmiyoruz.

İşte bazı detaylar olmayınca da öngöründe bulunmak epeyce zorlaşıyor.

Ama haziranda ne olacağını en mütevazı hesaplamayla bile görmek mümkün.

Bütçeye bir ayda 70-75 milyar lira yük!

KKM'nin yaklaşık yüzde 40'ı doğrudan TL ile açılan hesaplar ve bunların kur farkı bütçeden ödeniyor ve ödeme tutarını da ay ay izleyebiliyoruz. Örneğin son veri mayıs ayına ait ve 1.6 milyar liralık bir ödeme yapıldı.

Haziranda vadesi dolan hesaplar için hesap açılış tarihine gitmek gerekiyor. O tarih de ağırlıklı olarak mart. Çünkü KKM'nin yüzde 80-90'ının üç ay vadeli olduğu biliniyor.

Mart ayındaki KKM bakiyesi haftadan haftaya değişmekle birlikte 1.6 trilyon lira dolayındaydı. Bunun TL ile açılan kısmı, yüzde 40 oranıyla 640 milyar lira. Bu tutarın en az 500 milyar liralık kısmı da üç ay vadeli ve bu vade haziranda doldu.

Dolar marttan hazirana yaklaşık yüzde 17.5 oranında arttı. Üstelik bu oran haziranın ilk yarısındaki ortalama kura göre oluştu.

Yüzde 17.5 artışı 500 milyara uyguladığımızda ortaya çıkan kur farkı 87.5 milyar lira.

Mart ayında TL hesaplar için faiz tavanı uygulanıyordu ve politika faizi yüzde 8.5 olduğu için en yüksek faiz yüzde 11.5 düzeyindeydi. Bu durumda üç aylık faiz gün hesabını da dikkate alırsak yaklaşık yüzde 3.

Bankalar 500 milyara yüzde 3'ten 15 milyar lira faiz ödedi.

Oluşan 87.5 milyar liralık kur farkından bankaların ödediği 15 milyarı düşelim, kalıyor geriye 72.5 milyar liralık kur farkı yükü.

İşte bütçeye haziran ayında kur korumalı mevduattan gelecek yük böylesine devasa bir boyuta ulaşacak.

KKM'de faiz tavanı dövizden dönüşümlüler için şubat başında, doğrudan TL ile açılan hesaplar için nisan başında bu yüzden, kurun artacağı öngörüldüğü ve bu artışın çok büyük yük getireceği hesaplandığı için kaldırıldı.

Zaten bu uygulamada faiz tavanı olması yanlıştı. Bankaların ödemesi gereken faizi, kur farkı olarak Hazine ve Merkez Bankası üstlendi.

Merkez Bankası'nın yükü de çok ağır...

Şimdi bir de haziran ayında oluşacak yükü Merkez Bankası cephesinden inceleyelim.

Mart ayı ortalaması 1.6 trilyon lira olan KKM'nin yaklaşık yüzde 60'ının döviz cinsinden olduğunu varsayarsak tutar 960 milyar lira. Bu tutarın yüzde 80'inin de üç ay vadeli olduğunu varsaysak, hazıranda vadesi dolacak tutar 770 milyar lira.

770 milyar liraya yüzde 17.5'lik kur artışını uyguladığımızda ortaya çıkan aylık yük 135 milyar lira.

Ama unutmayalım; DTH dönüşümlü hesaplar için faiz tavanı ocak ayı sonunda kaldırılmıştı. Mart ayında bankaların DTH dönüşümlü hesaplara ortalama yüzde 30 faiz uyguladığını varsayalım, bu durumda üç aya düşen faiz yüzde 7.5.

Yüzde 7.5 faizi 770 milyar liraya uyguladığımızda bulduğumuz tutar 58 milyar lira.

Oluşan toplam kur farkı yükü 135 milyar, bunun 58 milyarı bankalarca ödendiğinde Merkez Bankası'na kalan yük 77 milyar lira.

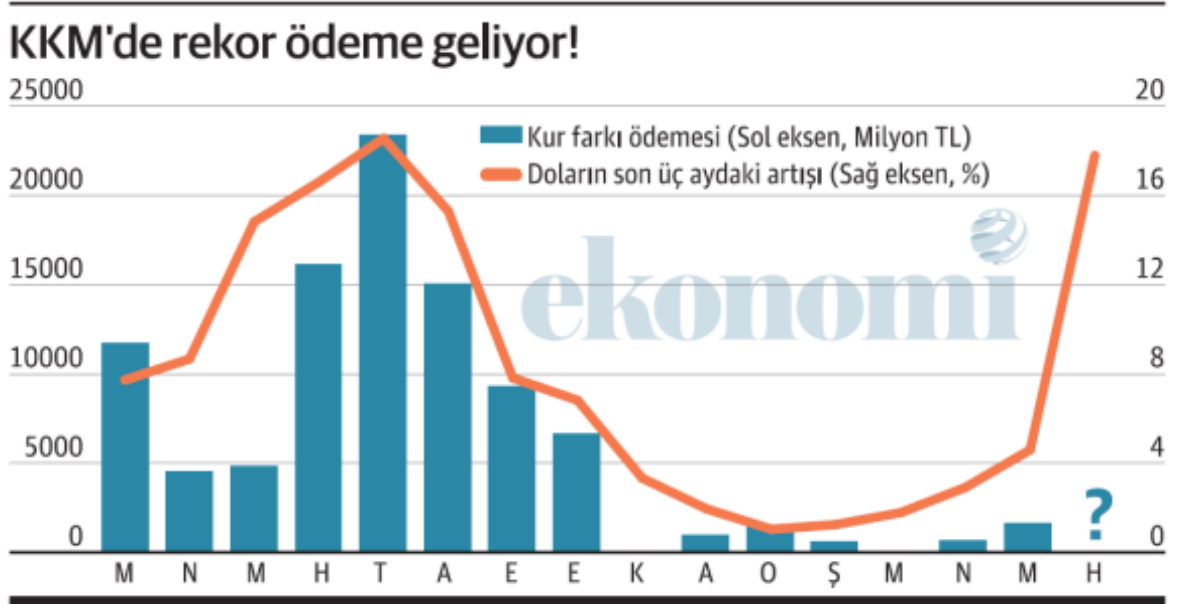
Haziran ayının "hasılatı" işte böyle...

16.06.2023

KKM'den dolayı bütçeden 70-75 milyar lira arasında, Merkez Bankası'ndan da 75-80 milyar lira arasında bir para çıkacak.

Toplayalım, tam 150 milyar lira.

Şahane değil mi!

Bütçe mayısta fazla verdi

Naki BAKIR

16 Haziran 2023 Cuma

İlk dört aydaki kümülatif açığı rekor düzeye ulaşan merkezi yönetim bütçesi, seçim ayı olan mayısta aylık bazda fazla verdi. Beş aylık kümülatif açık önemli oranda gerileyerek, yıllık hedefle uyumlu bir platoya çekildi. Hazine ve Maliye Bakanlığı mayıs ayı bütçe gerçekleştirmelerini açıkladı.

Buna göre aylık bütçe harcaması geçen yıla göre yüzde 147,7 artarak 430,5 milyar lira olurken, bütçe gelirleri yüzde 72,9 oranı ile çok daha düşük bir artışla 549,4 milyar lira oldu. Böylece aylık 118,9 milyar liralık bir bütçe fazlası elde edildi. Başka deyişle ilk dört ayda kontrolden çıkan gelir-gider dengesi mayısta aylık bazda lehte bir tablo oluşturdu.

Aylara göre bütçe (Milyar TL)						
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Ocak-Mayıs
Bütçe harcamaları	321,3	389,4	334,0	400,4	430,5	1.875,7
Faiz dışı	300,0	355,2	289,0	365,9	327,8	1.637,9
Faiz	21,4	34,2	45,1	34,5	102,7	237,9
Bütçe gelirleri	289,1	218,8	286,8	268,0	549,4	1.612,1
-Vergi	252,8	179,6	198,6	232,7	507,4	1.371,2
Bütçe Dengesi	-32,2	-170,6	-47,2	-132,5	118,9	-263,6
Faiz dışı denge	-10,9	-136,3	-2,1	-97,9	221,6	-25,7

Mayısta bütçe fazlası elde edilirken, harcamaların gelirlerden çok daha hızlı artması, geçen yılki tablodan kaynaklandı. 2022'nin mayıs ayında bütçe gelirleri 317,8 milyar lira olurken, bütçe harcamaları 173,8 milyar lira ile düşük kalmış, buna bağlı olarak aylık 144 milyar liralık bütçe fazlası elde edilmişti. Bu yıl mayıstaki aylık bütçe fazlası, geçen yılın mayıs ayındakinin yüzde 17,4 altında gerçekleşti.

Yılın en iyi aylık performansı

Bu yıl ocak ayında 32,2 milyar lira olan bütçe açığı, 11 ili vuran ve ülke ekonomisine büyük maliyetler yükleyen depremlerin yaşandığı şubat ayında 170,6 milyar liraya fırlamıştı. Martta aylık 47,2 milyar liraya gerileyen açıkta, kamu bankalarından elde edilen 40 milyar liralık temettü ile KİT'lerden sağlanan 15,5 milyar liralık arizi gelirler etkili olmuştu.

Nisanda 132,5 milyar lira ile yeniden yükselen açığın dört aylık kümülatif tutarı 400 milyar liraya yaklaşmış, cari açıkla birlikte “ikiz açıklar” olgusu ekonomik gidişat açısından tehdit oluşturmaya başlamıştı. Bütçe açığının, depremlerin devam eden etkileri ve seçim harcamalarının etkisiyle izleyen dönemde yüksek çıkmaya devam edeceği bekleniyordu. Ancak mayıs ayında elde edilen 118,9 milyar liralık bütçe fazlası, kötümser beklentileri telafi etti.

Merkezi yönetim bütçe gerçekleştirmeleri (Milyar TL)						
	Mayıs			Ocak - Mayıs		
	2022	2023	Değ. %	2022	2023	Değ. %
HARCAMALAR	173,8	430,5	147,7	959,8	1.875,7	95,4
1-Faiz	155,9	327,8	110,3	837,9	1.637,8	95,5
Harcama						
Personel	40,4	87,3	118,0	215,9	449,8	108,3
Giderleri						
Sosyal Güv.	6,7	13,1	97,6	34,8	69,3	99,3
Kur. Devlet Primi						
Mal ve	20,3	33,8	66,4	66,4	135,6	104,2
Hizmet alımları						
Cari Transferler	64,4	150,6	133,8	383,4	790,1	106,1
Sermaye Giderleri	10,5	26,2	149,2	46,6	106,0	131,8
Sermaye	2,2	6,5	195,3	4,1	45,2	999,1
Transferleri						
Borç Verme	11,3	10,2	-10,2	86,7	39,8	-54,1
2-Faiz Harcamaları	17,9	102,7	473,4	121,9	237,9	95,3
GELİRLER	317,8	549,4	72,9	1.084,4	1.612,1	48,7
1-Genel Bütçe	314,2	542,2	72,6	1.061,0	1.566,3	47,6
Gelirleri						
Vergi Gelirleri	289,7	507,4	75,1	881,2	1.371,2	55,6
Teşebbüs ve	3,7	7,8	112,9	67,2	83,0	23,6
Mülkiyet Gelirleri						
Alınan Bağış ve	3,6	2,6	-27,9	16,6	10,0	-39,6
Yardımlar ile Özel Gel.						
Faizler, Paylar ve	16,6	23,2	40,1	91,6	94,1	2,8
Cezalar						
Sermaye Gelirleri	0,5	0,7	36,2	3,9	5,9	53,8
Alacaklardan Tahsilat	0,1	0,4	350,0	0,6	2,0	227,3
2-Özel Bütçeli	2,8	6,0	114,1	16,7	33,7	101,5
İdarelerin Öz Gelirleri						
3-Düzen. ve Denet.	0,8	1,3	66,3	6,7	12,1	81,9
Kurumların Gel.						

Faizde rekor artış

Mayıs ayında bütçede faiz dışı harcamalar geçen yılın aynı ayına göre yüzde 110,3 artışla 327,8 milyar lira oldu. Ocakta 21,4 milyar, şubatta 34,2 milyar, martta 45,1 milyar ve nisan ayında 34,5 milyar lira olan aylık faiz ödemelerinin mayısta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 473,4 artışla 102,7 milyar liraya ulaştığı dikkati çekti.

Buna karşılık bütçe gelirlerinin ana kaynağını oluşturan vergi gelirleri mayıs ayları itibarıyla yüzde 75,1 artışla 507,4 milyar lira oldu. Mayısta elde edilen 549,4 milyar lira ile birlikte beş aylık bütçe geliri 1 trilyon 612,1 milyar liraya; aynı dönemde harcamalar ise 1 trilyon 875,7 milyar liraya ulaştı.

Böylece; ilk dört ayda 382,5 milyar lira ile rekor düzeye ulaşan kümülatif bütçe açığı mayısta elde edilen fazla sayesinde, ilk beş ay itibarıyla 263,6 milyar liraya geriledi. Ancak geçen yılın ilk beş ayındaki 124,6 milyar liralık bütçe fazlası dikkate alındığında bu yılki sonuçlar olumsuz tablonun henüz ortadan kalkmadığı anlamına geliyor.

Harcama artışı gelirin çok üstünde

Mart sonunda rekor düzeye ulaşan kümülatif açık mayısta küçülürken, beş aylık dönemlere göre harcamalardaki artışın gelirlere göre çok daha yüksek olduğu dikkati çekti.

Geçen yılın aynı dönemine göre gelirler yüzde 48,7 artarken, harcamalardaki artış yüzde 95,4'e ulaştı. İlk beş ayda faiz ödemeleri yüzde 95,2 artışla 237,9 milyar TL'ye, faiz dışı harcamalar yüzde 95,5 artışla 1 trilyon 637,8 milyar liraya yükseldi. Geçen yıl ilk beş ayda 246,5 milyar lira faiz dışı fazla elde edilen bütçede, bu yıl aynı dönemde ise 25,7 milyar liralık faiz dışı açık oluştu.

Ocak-mayıs döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 106,1 artarak 790,1 milyar liraya ulaşan cari transferler, faiz dışı harcamaların en büyük kalemini oluşturdu. Aynı dönemde 449,8 milyar liralık personel gideri ve 69,3 milyar liralık SGK prim ödemesi ile 135,6 milyar liralık mal ve hizmet alımı, 153,2 milyar liralık yatırım harcaması gerçekleşti, borç verme kalemi 39,8 milyar lira oldu.

Mayıstaki iyileşmeye rağmen ilk beş ay itibarıyla bütçe gelirleri ile harcamaları arasındaki aleyhte makas açıklığını korurken, 2 trilyon liraya yaklaşan bütçe harcamasına karşılık, bütçe gelirlerin en büyük bölümünü oluşturan vergi tahsilatının sadece yüzde 55,6 artışla 1 trilyon 371,2 milyar lira düzeyinde kalması bunda etkili oldu.

Yıllık hedef 659,4 milyar TL

Orta vadeli program kapsamında bu yılın tümünde öngörülen merkezi yönetim bütçe açığı 659,4 milyar lira. Ocak-mayıs döneminde verilen açık, bunun yaklaşık yüzde 40'ına denk geliyor. Başka deyişle ilk dört ayda kontrolden çıkan bütçe açığı, mayıstaki iyileşme sayesinde yıllık hedefle uyumlu bir platoya çekildi. Bütçe açığını büyüten etkilerin son bulması ve yeni ekonomi yönetiminin kamu mali disiplini sağlaması durumunda yıllık hedefin tutma olasılığı yüksek görülüyor.

Abdulkadir Selvi

Ekonomi yönetimine güven tam

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Azerbaycan gezisi dönüşünde gazetecilere yaptığı açıklamalar saat 13.00'te haber kanallarında yayınlandı.

Erdoğan'ın ekonomi yönetimine güçlü bir şekilde destek veren açıklamalarından sonra tam 4 saatte borsaya 150 milyon dolar yabancı girişi gerçekleşti. Yapı Kredi Bankası, Akbank, İş Bankası, THY ve Koç Holding gibi şirketlerin hisseleri başta olmak üzere 150 milyon dolar para girişinin 4 saat içerisinde gerçekleştiğinin altını özellikle çizmek istiyorum. Bu nedir?

Tabii ki Türkiye'ye güven. Tabii ki yeni ekonomi yönetimine güven. Ama bunun arkasında asıl, yüzde 52 oy oranıyla cumhurbaşkanı seçilen Erdoğan'ın, Mehmet Şimşek ve Hafize Gaye Erkan'a güçlü bir şekilde destek vermesi yatıyor. Şimşek ve ekibine alan açtığını göstermesi yatıyor.

EKONOMİYE İLİŞKİN SORULAR

CHP'deki kurultay tartışmalarını, taht oyunlarını yazmaktan ben de sıkıldım, sizin de sıkıldığınızı düşünüyorum. Milletın gündemi ekonomi. Asıl önemli olan ekonomi nasıl olacak, Cumhurbaşkanı Erdoğan ile yeni ekonomi yönetimi arasındaki güven ilişkisi ne düzeyde? Mehmet Şimşek ve Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan ekonominin ihtiyacı olan kararları alabilecekler mi? Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Nas" diyerek faiz artışına sıcak bakmıyordu. Mehmet Şimşek ve yönetimi gerek duyulduğunda faiz artırımını yapabilecek mi? Buna benzer sorular vardı. Piyasalar bu soruların yanıtlanması bekliyordu.

ERDOĞAN'IN DESTEĞİ

Ekonominin yüzde 50'si güvendir. Esas olan piyasalara güven verip belirsizliği ortadan kaldırmaktır. Mehmet Şimşek'in ekonomi yönetimini üstlenmesi, Merkez Bankası'nın başına Hafize Hanım'ı getirerek kendi takımını oluşturmaya başlaması

önemliydi. Piyasalara güven verdi. Gömleğin ilk düğmesi doğru iliklendi. Ama Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu politikalara desteğinin ne düzeyde olduğu merak ediliyordu.

ERDOĞAN, 'KABULLENDİK' DEDİ

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Azerbaycan gezisi dönüşünde yaptığı açıklamalarla bu belirsizliği ortadan kaldırdı. Mehmet Şimşek'e güveninin tam olduğunu ortaya koydu. Bu piyasalar tarafından önemliydi. Erdoğan, Mehmet Şimşek'le ilgili soruya, "Hazine ve Maliye Bakanı'mızın şu andaki düşüncesi noktasında, biz tabii kendisine burada atacağı adımları süratle, rahatlıkla Merkez Bankası'yla beraber atmasını kabullendik" diye yanıt verdi.

GÜVEN TESTİ

Erdoğan'ın, "Kabullendik" sözünü piyasalar, Mehmet Şimşek'e ve Merkez Bankası'na duyulan bir güven ve açılan bir alan olarak gördü. Mehmet Şimşek'in alacağı kararlara, Merkez Bankası'nın yapacağı faiz artırımına yönelik Erdoğan'ın desteği olarak yorumladı.

Bu çok önemli bir güven testiydi.

'GÜZEL NETİCELER ALACAĞIZ'

Şöyle bir yanlış düşünce var. Sanki Erdoğan bu ülkeyi 21 yıldır yönetmiyor, sanki AK Parti iktidarları döneminde hiç faiz artırımı yapılmadı. Kabul, son dönemlerde faiz konusunda bir hassasiyet oluşmuştu. Ama geçmişte ekonominin gereğiyle faiz artırımını yapılmaktan kaçınılmadı. Şimdi Mehmet Şimşek'in, rasyonel zemine dönme olarak tarif ettiği yeni bir döneme geçildi. Bu kararları alacak ekibin arkasındaki en büyük güç ise Erdoğan. Cumhurbaşkanı, "Hazine ve Maliye Bakanı'mız gerek Merkez Bankası Başkanı'mız bizi mahcup etmeyecekler ve hayırlısıyla güzel neticeleri de alacağız diye düşünüyorum" sözleriyle bunu ortaya koydu.

YENİ DÖNEMİN MOTTOSU

Yeni ekonomi yönetimi çok güçlü desteklere sahip. Birincisi çok güçlü bir kamuoyu desteğine sahipler. İkincisi piyasalar en büyük destekçileri. 4 saat içerisinde 150 milyon dolar girişin olması bunu gösteriyor. Üçüncüsü ve en önemlisi ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın verdiği destek.

Yeni dönemin mottosu Mehmet Şimşek'in görevi devralırken yaptığı konuşmada yatıyor. "Zaman ve sabır."

Elbette ki kısa vadede yapılacaklar var. Ama kalıcı olması açısından yumuşak bir geçişle, orta vadede kalıcı düzenlemeler yapmak.

KADRO, PROGRAM, YABANCI SERMAYE

Mehmet Şimşek, Merkez Bankası Başkanlığı'na Hafize Gaye Erkan'ı getirerek ekonomi yönetimini oluşturmaya başladı. Kadrosunu kuruyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın desteği tam. Erdoğan, "Hafize Hanım'ı Mehmet Bey tanıyordu ve kendisi bu teklifi bana getirdi. Biliyorsunuz ben kadro hareketine inanırım" diyerek destek göstermiş oldu. Dün Ekonomi Koordinasyon Kurulu ilk toplantısını yaptı. Ekonomi programının yazımına başlandı.

YABANCI FONLAR GELMEYE BAŞLADI

Dördüncüsü ise yabancı sermayenin girişi olacak. Bunun için yurtdışına yönelik bir çalışma yapılması düşünülüyor. Ama Mehmet Şimşek daha yurtdışına gitmeden büyük fonların sahipleri Türkiye'ye gelerek görüşmeler yapmaya başlamışlar. Kemal Kılıçdaroğlu'nun Londra'da bir kafede masaları birleştirip görüşme yapmasına benzemiyor.

GÜÇLÜ DESTEK

Seçimde 5 yıl Türkiye'yi yönetme vizesini alan bir iktidar ve onun çok güçlü bir ekonomi yönetimi işbaşında. Yabancı sermaye neden gelmesin?

ŞİMŞEK BAŞARACAK

Burada bize düşen yeni ekonomi yönetiminin aldığı kararlara güçlü bir destek vermek. Türkiye'nin buna ihtiyacı var. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın tam desteği ile işe başlayan Mehmet Şimşek ve ekibinin ekonomide çok başarılı olacaklarına inancım tam.

YENİ MERKEZ BANKASI BAŞKANI

Doğrusu yakından tanımak istediğim isimlerin başında Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan geliyor. ABD'de "Müthiş Türk kızı" denilmesinin sebebi var. Çok parlak bir kariyere sahip. Cumhurbaşkanı Erdoğan da Hafize Gaye Erkan'ın başarılarına dikkat çekti. "Bu kardeşimizin başarılarını bizlere iletiler, söylediler. Yani Goldman Sachs'tan tut da oradaki bankacılık, finans sektöründeki çalışmalarına varıncaya kadar bu durumları söylediler. Ve Merkez Bankası'nda bir de bayan yöneticimiz olsun diye düşündük" dedi.

NEDEN HAFİZE GAYE ERKAN DİYE YAZIYORUM

Dikkat ediyor musunuz hep "Hafize Gaye Erkan" diye yazıyorum. Çünkü ismi öyle. Ama daha modern olsun diye sadece "Gaye" diyenler var. Merkez Bankası Başkanı buna kızıyormuş. "Benim adım Hafize Gaye" diyormuş. Çünkü Hafize isminin bir hikâyesi varmış. Babaannesinin ismiymiş. Merkez Bankası Başkanı aynı zamanda 9 aylık erkek çocuğu olan bir anne. Bebeğin tam da anneye en çok ihtiyacı olduğu bir

16.06.2023

dönem. Bebekle anneannesi ilgileniyormuş ama Hafize Hanım da annelik görevlerini ihmal etmiyormuş.

BİZİM İNSANIMIZ

Hafize Gaye Erkan, Amerika'dan Merkez Bankası'nın başına gelince hemen Amerika'dan kurtarıcı geldi gibi bir algı oluşturulmasına şiddetle itiraz ettim. Hâlâ aynı noktadayım. O bizim insanımız. Mehmet Şimşek'in ekonomi takımının önemli bir oyuncusu. Zaten kendisi de, "Ben milli bir insanım. Burası benim vatanım" diyormuş.

Zaten annesi Rize İkizdereli, babası Elazğılı. Hafize Hanım tam bir Anadolu insanı. Bizim insanımız.

Esfender KORKMAZ

Yaşam kalitemiz düştü

Ekonomik kriz halkın dikkatini dağıttı. Halk geçim derdine düştü. Bu nedenle sosyal sorunlara eğilemiyor. Söz gelimi iktidarın ÇEDES projesi kapsamında Eskişehir ve İzmir'deki okullarda "**manevi danışman**" adı altında din görevlilerinin atanacak olması, laik eğitime müdahale olduğu halde kamuoyunda gerektiği kadar tartışılmıyor.

Ekonomide yarını düşünmekten, ilerisini göremiyoruz. Türkiye'nin yapısal sorunlarını ve halkın refahını tartışmıyoruz.

Aslında ekonomik istikrarın amacı halkın refahını artırmaktır. Ama bugün halkın refahı hem ekonomik açıdan hem de yaşam imkânları açısından sürekli geriliyor.

Yaşam Kalitesi;

Legatum Enstitüsü her yıl aşağıdaki kriterlere göre ülkelerde yaşam kalitesini ölçen bir endeks hazırlıyor. Bu endeks sıralamasında aşağıdaki kriterler esas alınıyor.

1. Sağlık: Ortalama yaşam süresi...
2. Aile Hayatı: Boşanma oranları...
3. Toplumsal Yaşam: Sivil toplum kuruluşlarına katılım, sosyal organizasyonlar...
4. Ekonomik durum: Kişi başına düşen gayrisafi millî hasıla göz önüne alınmıştır.
5. Yönetim ve güvenlik: Yolsuzluk indeksi...
6. İklim ve coğrafya
7. İş güvenliği: İşsizlik oranları...
8. Siyasi Özgürlükler

9. Cinsiyet eşitliği

10. Kişisel psikolojik mutluluk.

Türkiye bu endekste yer alan 167 ülke içinde 2011 yılında 66. sırada iken, aradan geçen on yılda dramatik bir şekilde 27 sıra kaybetti ve 2021 yılında 93. sıraya geriledi. Türkiye, dünyanın en refah içinde yaşanan ülkeleri sıralamasında Botswana, Sri Lanka ve Kırgızistan'ın da gerisine düştü.

Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi

Dünya Ekonomik Forumu her yıl küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi yayınlıyor. Türkiye bu endekste sona yakın yer alıyor. Söz gelimi 2021 yılında 156 ülke içinde Türkiye 133. sırada yer aldı. (Yüzde 85.)

İstanbul Sözleşmesi'nin iptali ile bizim sıralama sona daha da yaklaştı.

Cumhur İttifakı'nın ortakları HÜDA PAR ve Yeniden Refah Partisi, kadın haklarında daha da kısıtlama istiyor. Endekste en son sırada yer alanlar da zaten İslam ülkeleri; Suudi Arabistan (147), Çad (148), Mali (149), İran (150), Suriye (152), Pakistan (153), Irak (154), Yemen (155) ve Afganistan (156) oldu.

Alım gücümüz düştü;

Yüksek kur ve yüksek vergiler nedeniyle artık halk araba almayı hayal bile edemiyor. 20 bin lira maaş veya ücret alan bir çalışanın, 1 milyon liralık bir **Togg** alması için maaşının yarısını verse faizi ile birlikte en az 6 sene taksit ödemesi gerekiyor. Elbette bu kadar krediyi de bulamaz.

Motoru 1600'e kadar olan otomobillerde vergi oranı yüzde 53 ve 1600-2000 arası motoru olan arabalarda vergi oranı yüzde 66'dır.

Yine en düşük ev fiyatı 3 milyona çıktı. 20 bin lira aylık alan bir çalışanın ev alma hayali kurması bile artık yasak demektir. Çünkü yine maaşının yarısını verse, faizi ile birlikte 35 sene taksit ödemesi gerekiyor. Elbette ömrü yeterse.

Yaşam tarzımıza müdahale arttı.

Bütün dünya yaz-kış saati uyguluyor. Siyasi iktidar yaz saati uygulamaya devam ediyor. Kışın çocuklar karanlıkta okula gidiyor. Herkes rahatsız. Dahası kışın Londra ile saat farkı üçe çıkıyor. Borsa ve finansal işlemlerde zaman uyumsuzluğu nedeni ile sorun yaşıyoruz.

Kamu sosyal tesislerinde alkol yasağı getirdiler. Havuzlar açılmıyor. Tesisler boş. Hepsi zarar ediyor. Kamu çalışanlarının geliri özel eğlence alanlarına gitmeye de

yetmiyor. Hem tesisler zarar ediyor, hem de kamu çalışanları stres atamıyor. Verimlilik düşüyor.

Öte yandan, içkiye yüksek vergi getirildi. Saat 22'den sonra tekellerde içki satışı yasaklandı. Bu defa insanlar evlerde içki yapmaya başladı ve ölümler arttı.

Anayasada İslam dini zorunlu değil. İkinci madde laik devlet olduğu yazılıdır. Kaldı ki, her koyun kendi bacağından asılır.

Göçmenler halkı tedirgin ediyor.

Kadir Has Üniversitesi Türkiye Eğilimleri Araştırması 2021 anket sonuçlarına göre; Türkiye'de beş kişiden dördü Suriyeli göçmenlerden aşırı rahatsızdır.

Suriyelilerde suç eğilimi yüksek. Her ilde çete oluşturdular. Bu gerçeği her gün yaşıyoruz.

Medyada her gün bu çetelerin suçları yer alıyor. Çocuklara ve kızlara tecavüz olaylarına karıştılar. Deprem bölgesinde bile yağma yaptılar. Suriyeli ve Afganlılar halkın huzurunu bozdu. Ama hükümet hâlâ bunları koruyor.

Bu kadar sığınmacı sırayla vatandaş yapılıyor. Bu gidiş Millî birliğimize ve kültürümüze konulan dinamittir.

Halk kendi refahına miyoptur. Refah kaybını geç anlıyor. Ama bir yere gelindiği zaman da iş işten geçmiş oluyor.

İbrahim Kahveci

İnancın değeri...

Partili Cumhurbaşkanlığı Sistemine çok karşı biriydim ve halen bu görüşümde ısrarlıyım. Bu sistemin geçmesi halinde 2 şeyin yıkılacağını söylüyordum:

1-Devlet

2-İslam

Önce şu notu düşeyim: Başkanlık Sisteminde bütün devlet güçlerinin bir elde toplanmasına karşıyım. Bu sistem başkanlık sistemi ötesi bir şey...

İkinci not: Devlet elbette yıkılmaz ama kurumlar ve kurallar çalışmayacağı için devlet büyük yara alır.

Nitekim yetkilerin tek elde toplandığı son 5 yılda adaletten tutun ekonomiye kadar çok yıkım yaşadık ve yaşıyoruz.

İkinci not: İslam elbette yıkılmaz ama çok yara alır. Nitekim bugün birçok politika ve eylem İslam referans verilerek veya oradan bir güç alınarak yapılmış gibi gösteriliyor. Ama yapılan -U- dönüşleri veya diğer yanlışlar toplumda genç kuşak üzerinde yıkıcı etkiler oluşturuyor.

Bunca deisti kim nasıl yetiştirdi? Bugün AK Partili dindarların düşünmesi gereken en önemli meselelerden biri de budur. İslam'a verilen zararı ve temel İslami değerlerdeki yıkımı nasıl göğüsleyecekler? Vebal çok ama çok büyük...

Şimdi son gelişmeye bakalım.

Cumhurbaşkanı Erdoğan 2021 Kasım ayında “Nass ortada olduğuna göre, sana bana ne oluyor?” diyerek negatif faiz politikasının fitilini ateşledi.

O günden bu yana dolar 8 liradan 23 liraya yükseldi. Kur artışı ile beraber enflasyon (resmisi) yüzde 85'e kadar çıktı.

Pahalılık ve bu pahalılık karşısında dar gelirliilerin durumu daha da ağırlaştı. Ucuz işgücüne dayalı olarak adına önce ‘Çin Modeli’ dediler ama sonra hemen ‘Türkiye Ekonomi Modeli’ diye düzelttikleri sisteme geçildi.

Ucuz TL

Ucuz İşçi

Üzerine dayalı bir ekonomiye geçildi.

Ve seçimler... Aslında herkes biliyordu bu politikanın seçimlere yönelik uygulandığını. Ekonomide tüketim çılgınlığı ile suni bir canlılık yaratılarak seçimler yapıldı.

Seçime giderken de Erdoğan “düşük faizle devam edeceğiz” dedi.

Uzmanlar uyarmasına rağmen hiç taviz verilmeden “Dünya yanlış yapıyor, bir tek biz doğru yapıyoruz” denildi. Uyananlar ise hain, mandacı, Londra’nın sömürge temsilcileri gibi çok ama çok ağır suçlamalarla karşı karşıya bırakıldı.

Ve seçimler bitti...

Yola iki faiz merkezinin temsilcileri olarak Mehmet Şimşek ve Hafize Gaye Erkan getirildi. ‘Faiz merkezinin temsilcileri’ söylemini aslında ben üzümlere kullanıyorum. Her iki isim de ülkemizin yetiştirdiği çok değerli kişilerdir. Sadece bu isimleri muhalefet getirseydi bu şekilde söylemi bugünkü muktadirler kullanacaktı... O yüzden bunu belirttim.

Erdoğan uçakta verdiği söyleşide “kabullendiğini” açıkladı. Öyle cümleler kullandı ki. “ben yapmadım onlar yapıyor” durumuna işi getirdi.

Kısaca seçim bitti

ve

Nass’da bitti.

İyi ama bu kişilerin ekonomi görüşleri belli değil miydi? Ve bu kişileri bu göreve kim getirdi?

Bu şekilde bakıldığında Kuran’ı Kerim’deki Nass... ne olacak şimdi? Kuran-ı Kerim referans verilerek yapılan uygulamadan dönülmesi gençler üzerinde inançsal açıdan ne ifade edecek?

Deizm neden yayılıyor diye sorguladığımızda tam da bu gibi söylemler ve dönüşler etkili olmuyor mu?

16.06.2023

Bu referandum geçerse en büyük yara alacak dediğimiz İslam'ın ülkemiz üzerindeki durumu ne hale geliyor?

Aslında bunlar bizim gibi uzmanların meselesi de olmamalı. Mesela seçimden önce İslam adına oy istenmesini dile getiren cbbeli vs dini söylemlerde bulunanların sorunu olmalı.

Seçim bitti Nass bitti nasıl olur?

İnancın değeri seçimle alakalı olabilir mi?

Atılan iftiralar, suçlamalar ne olacak? Kul hakkı diye bir Şey var mı?

Ve sonuç: Seçime giderken söylenen cümlelerin bir hükmü oluyor mu? VatandaŐa karşı söylem deėiŐmedi diyorsunuz ama eylem tamamen zıttı olmuyor mu?

İnancı kullanmanın seçimde etkisi olabilir ama ya samimi inançlılar ne olacak?